

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

II. De Prædestinationis diuinæ erga saluandos existentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

cogitari inducitur tentetur: maxime prædeterminationis, quæ de facto fuisse à scriptura & Patribus asseritur. Diuina ergo prædeterminatio creaturæ rationalis vnius præ alia ad gloriam certò, & infallibiliter ex illa consequenda meritis absolutis creaturæ vnde cumque habitus pure prior, absque vlla respectu eorum posteritatem præsentis controuersie materia est, ac tota latine lingue præsentis controuersie materia est, ut hæcenus ostendimus proprietate, voce prædeterminationis, ut hæcenus ostendimus significata, & vulgari Theologica ipsius definitione Augustini contenta: *præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque delibentur*: quamquam prædeterminationis pura prioritas respectu meritorum d. de causis prædeterminationis fundanda alius à nobis sit.

QVÆSTIO II.

De Prædeterminationis diuine erga saluandos existentia.

Resens quæstio, non tam de conclusionem, quam de eius probandæ fundamentis solidis esse potest. Non enim apud Patres, & Doctores Catholicos solum diuinæ prædeterminationis erga saluandos existentia, siue eorum ad gloriam de facto obtinendam Dei voluntate ordinatio certa, & infallibiliter existens dogmatica veritas est: verum apud Hæreticos etiam ferè omnes est dogma inconcussum: tamen in prædeterminationis naturæ, & conditione à Catholica fide aberrant.

CERTAMEN I.

Errores contra Prædeterminationis existentiam dogmaticam, eiusque fundamenta aliquot examinantur.

1. Diuinam erga rationales creaturas prædeterminationem ad gloriam à capite negant, quicunque negant esse Deum recitari à nobis tom. 1. de Deo vno controuersia 1. d. 1. q. 1. cert. 1. cum prouideret, & prædestinare non, nisi existentis, videnturque actus actiones esse possint. Alij etiam, qui Deo admisso eius tamen prouidentiam vniuersim negant, quos accuratè recensimus controuersia sexta de prouidentia d. 1. quæst. 1. certam. 1. d. num. 3. ex alijs, qui pro errore citantur cribratos: etenim, qui genus negat, species eius omnes negare certum est: Prouidentia verò genus ad prædeterminationem est atque hæc species illius. Tertio aliqui Dei erga creatura omnia prouidentiam non abolebant; eam tamen erga rationales creaturas omnino negebant: quare & prædeterminationem, quæ erga rationales creaturas prouidentia procul dubio est. Huius erroris Patronos, & sectarios reuli citata contr. 6. d. 1. q. 2. toto cert. 1. eiusque fundamenta, quæ Sapientiorum Philosophorum mentes turbant, discimus certam. 3. ex parte vero, non quidem subiecti prædestinati (v memorati errores) sed materiam finis, ac rei, ad quam creaturæ rationalis Theologica atque absolute dicta prædeterminatio est, errores plures Philosophorum possunt recitari à Spiritu Sancto ex infirmo consueti toto Ecclesiastes libro horum nominibus omnis circa creaturæ rationalis felicitatem vltimam, ac supremam beatitudinem: ibi enim singulati omnia, quibus quisque hominum se crederet pro suo genio felicem vanitatem vanitatis esse probat, atque in Deo solo nostram felicitatem esse concludit.

2. Eosdem errores omnes ac præcipuos eorum. Auctores recensuit Augustinus libris de ciuitate Dei, ac *Christoph. de Origine, de Deo vno. Tomus II.*

confutauit, ac nos tom. 2. de ente supernaturali controuersia de beatitudine, quicunque ergo in alio, quam Dei possessione, & fruitione, in quibus nostra gloria, & summa, ac simpliciter talis felicitas, & beatitudo per scripturam, Patres, & Theologos sita est, constituunt ex parte materiam finis, ac rei, ad quam à Deo prædestinamur aberrat, ac Theologicè prædeterminationi aduersatur: quæ, ut diximus ad gloriam, & veram nostram beatitudinem, in Deo ut obiecto possidendo, eiusque fruitione sita essentialiter est. Eos autem errores refert, ac singulatim confutare præsentis instituti non est, sed controuersia citatæ de beatitudine. Inde verò in Deo obiectione, in Deique ipsius possessione per eius intuitum visionem, vel de eo ita possessio fruitione, & gaudio formaliter beatitudinem consistere nostram, & gloriam ad quam à Deo prædestinamur, & simpliciter dictæ prædeterminationis res, & materia est, supponimus cum Patribus, & Theologis non disputamus: quare huius loci controuersia cum iis solum est, qui ex parte subiecti prædeterminationis, seu prædestinati aberrant à vero.

3. Et memorauimus quidem numero 1. eos qui vniuersim circa subiectum prædeterminationis errant. Partim autem non sane animo, & mente errant Catherinus memoratus quæst. 1. certam. 3. num. 4. asserens non omnes ad gloriam electos, & Dei speciali prouidentia certo, & infallibiliter saluandos prædestinatos esse, sed paucos ex ipsis ante præuia absolute eorum merita electos: eius autem propositionis censuram à Soro, & Banes latam ibidem retulimus, nostramque Theologicè temeritatis notam adiecit, quam probauimus toto numero 5. immò, & esse in fide periculosam addidimus, cuius additi probationem in hac quæstione remissum dandam ex scripturæ, & Conciliorum testimoniis pro saluandorum prædeterminatione exploratis recitandis expendisque certamine 1. Hic solum recito verba Augustini, & Fulgentij ibidem citatorum. Augustini 9. de dono peruerantia sunt ex duobus pijs cur hinc doneatur perferantia usque in finem, illi autem non doneatur infirmitatibus sunt iudicia Dei: illud autem fidelibus debet esse certissimum: hunc esse ex prædestinatis, illum autem non esse. Fulgentij de fide ad Petrum capite 35. firmissime tene, etc. nec quinquam eorum quos non prædestinavit ad vitam, vlla posse ratione saluari. Quod verum non est, ni saluandi omnes prædestinati itidem sunt.

4. Ponit statuta Dei prouidentia erga homines, ac rationales ceteras spirituales creaturas, earumque actiones (de vtriusque enim eadem ratio est) de medijs quibus præcipuum, & supernaturalem suum finem assequi omnes possint, & de facto eorum aliquæ consequantur, Deum eam habere pronam esse integræ naturæ finem, cuius capax est orbata per Dei bonitatem relinqueretur: quod tamen è supremo Dei Dominio fieri absolute posset, dum factum certò non constet, non factum ratio suadet. Maxime, cum temporales malorum felicitates, iustorumque ærumne non casu, ac fortunæ gentilitate temeritate, sed ex æqua, & sapientissima Dei prouidentia venire, nisi ad Dei prouidentiam specialem erga iustos, quos per tot tristitia ad finem æternæ gloriæ, & commodis cunctis temporalibus longe præstantiorem, sua misericordi voluntate dirigit, ac perducit, recurratur, defendi non possit: ut vidimus citata controuersia 6. d. 1. quæst. 1. certam. 3. Ea verò specialis Dei prouidentia qua de medijs quibus certo ac non casu, de facto gloriæ suæ æternæ finem assequantur, qui cum consequuntur, ipsi summa prædeterminatio est: item, cum nihil absque Dei prouidentia in rebus eueniat, saluque, & gloria æterna plures ex fide, atque infallibili Ecclesiæ Dei declaratione contingat. id ex speciali Dei prouidentia erga illos, prædeterminationeque euenire certissimum est. Tertio: cum prædeterminatio quorundam ad fidem iustitiam, & charitatem passim in scriptura asseratur, hisque, si cum perseverantia sint, effectus ipso coniuncta sit æterna salus, & gloria, & ad eam etiam prædeterminatio erit: præsertim cum illis vita, & salus æterna à perseverantibus obtinenda sit, neque id Deus, cum ad illas rationalem creaturam prædestinat, ignoret.

5. Quæ autem loca Conciliorum, & scripturæ præ-

Pp 2 destinationis

destinationis Sanctorum existentiam de fide formale dogma reddant, non ita conuenit inter Scholasticos DD. Supponitur autem à Tridentino sess. 6. c. 12. & Canon. 15. damnante asserentes, *Hominem iustificatum teneri ex fide ad credendum se certo esse in numero prædestinatorum.* Vbi nota prædestinatos ad iustitiam, ut sunt quotquot iusti sunt, absolute prædestinatos non dici, sed secundum quid: quia ad eam prædestinationem secundum quid solum prædestinatio, non autem absolute apud Patres Concilia & Theologos dicitur ut quæst. 1. certam. 3. num. 2. dicebam. Prædestinationis existentiam similiter supponunt Concilia alia Mileuit: & Arausican. 2. recitanda d. 3. quæstione 2. Ex scriptura asseritur à nonnullis id Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei: percipite Regnum quod vobis paratum est ab origine mundi.* Sed de remunerationis voluntate, & preparatione gloriæ. non autem mediocriter ad illam, est sermo: ut Deo gloriam parandi, & homini recipiendi eadem causa merita præiusta absoluta fuerint, ut germanius plures eum locum interpretantur: subditur enim. *Eurini enim, & Adulteri mihi manducare, &c.* Confirmatur: eodem quippe modo fertur immediate in scelestos reprobos ob absoluta impietatis suæ demerita damnationis sententia: *Ite maledicti in ignem æternum qui parati estis Diabolo, &c.* quæ retributionis pro bene, maleve gestis voluntas propriè prædestinatio non est, ut vidimus quæst. 1. certamine 4. num. 1. tamen ita Patres quandoque laxiori acceptione prædestinationem appellent notatis locis eo certamine, numero 3. sub finem: & Arausican. Concil. capite tertio, ac insuper Ambrosius 5. de fide scribens: *Quorum merita præciuit, eorum præmia prædestinavit.*

6. Inducitur à pluribus illud Act. 13. *crediderunt quotquot præordinati erant ad vitam æternam:* quasi illud præordinati idem ac prædestinati sit: ea tamen virtute vocis eo loci æquiualentia admissa vitæ æternæ nomine solum fidem, ad quam prædestinari essent, qui ex auditoribus crediderunt, non pauci interpretes volunt: ita enim fides appellatur Ioan. 17. *Hæc est æterna vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum Christum:* Ad quem locum Euthymius & Cyrillus illum Act. locum de fide interpretantur: quæ obinde etiam Dei Regnum dicitur Luc. 17. *Regnum Dei intra vos est,* iuxta Cassiani doctam explanationem: sed quicquid de hac interpretatione (probabili quidem) sit illud certum nobis, & doctissimis interpretibus iam citandis est: eos omnes, & solos tunc primum credidisse Apostolo prædicanti, qui in ea ciuitate prædestinati ad gloriam erant esse omnino incredibile. Nec ratio idonea apparet: ut eorum omnium prædestinatio tunc Lucæ reuelaretur, maxime, ut, eis adhuc viuentibus, euulgaretur: germanus igitur eius loci sensus est: tunc primum prædicanti Apostolo credidisse quotquot ex præconcepto diuinitus æternæ gloriæ; & viæ ad illam inueniendæ desiderio dispositi ad fidem in audientium catu inuenti sunt. Ita Salmeron ad eum locum & Iulius Chrispoldus laudatus à Lorino ibidem, Venerabilis Pater Gaspar Sanctius etiam ibi Lessius de prædestinatione sectione 3. & Magnus meus Magister Didacus Daza in manuscripto de prædestinatione d. 2. §. 1.

7. Afferri etiam vulgò solet illud 2. ad Timoth. 2. *Nonit Dominus, qui sunt eius & ad Rom. 11. Non reputat Dominus plebem suam quam præciuit.* Quod August. cap. 18. de dono perseverantiæ explicat de prædestinatione. Ea tamen Lessius noster proxime num. 30. de electione ad fidem interpretatur iuxta illud 1. Petri cap. 1. *Electis aduenis secundum præscientiam Dei Patris.* Secundò plebs, & populus Dei, & qui eius esse à scriptura dicuntur fidelium Ecclesia fide in ipsum aliqua nota vel circumfessionis, vel Baptismi ad eius cultum, & obedientiam non autem idolorum, destinata in scripturis factis intelligitur. Tertio: non satis eo nomine scientiæ, ac præscientiæ explicatur: An de scientiæ prædestinatorum post merita, iamque Beatorum, perpetuòque Dei futurorum possessione æterna, an de præscientia eorum ante merita sit sermo? Quarto cum prædestinatio scientia sola Dei electionis de mediis infallibilibus præiusta non contineatur, etsi de scientia anteriori ad

merita sit eis in locis sermo: non tamen in terminis termino erit de prædestinatione, nisi id ex contextu eorum locorum aliunde, quam ex eis verbis ostendatur. Quod ipsum dicendum est de locis illis, quæ vulgò etiam ad rem hanc adducuntur ex 1. ad Ephel. *Elegi vos in ipso ante mundi constitutionem, ut essetis sancti:* et illi. *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propostum voluntatis suæ in laudem gloriæ gratiæ suæ.* Hæc enim de prædestinatione secundum quid ad formalem sanctitatem, & adoptionis gratiam sunt expressa, quin toto eo capite aliquando, quod inuenit (necum cogat) de prædestinatione simpliciter dicta, siue ad gloriam, ea interpretari: nisi, quod in Pauli phrasi propostum idem quod prædestinatum est: ut cunctis est notum, atque in simili textu ad Rom. 8. v. debemus cert. 2. n. 1. quare, etsi ratione termini expressi prædestinationis asserta hic à Paulo prædestinationem videtur, est tamen asserta ratione vocis *propostum* adiunctæ.

CERTAMEN II.

Pro existentia Prædestinationis ad gloriam ex Scriptura testimonio firmiora.

1. Primum testimonium sit ex 8. ad Romanos 29. Nam, quos præciuit, prædestinavit confirmat per imaginem Filij sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Magnus meus Magister Daza non satis huius testimonio fides, sicut nec Lessius de prædestinatione, sectione 3. Nam Toletus ibi conformitatem per gratiam adoptionis, quæ filij naturalis Dei Iesu Christi sunt constituimus, intelligit: ad eamque solum prædestinatos eo textu asserit. Valquez autem in paraphrasi, ex qua Cornelius ibidem, & Lessius vbi proxime ad conformitatem passionum cum Christo, de quibus dixerat immo diat, diligentibus Deum omnia, quantumvis aduersa, cooperari in bonum. Sed vel maxime ex hac clausula præmissa ab Apostolo prædestinationem ab ipso asserit esse ad gloriam, ac simpliciter talem, nec secundum quid ad gratiam adoptionis solum, vel conformitatem cum Christo in passionibus videatur mihi videre: sunt enim verba. *Scimus autem, quoniam diligentes Deum omnia cooperantur in bonum, An omnibus; nequaquam, siquidem plures Deum diligentes aduersis franguntur: tentationibus, præsertim grauib, succumbunt, atque excidunt sæpe à charitate.* Ideo de quibus Deum diligenter loquatur subdit, quasi notam & charitatem: *Iis qui secundum propostum vocati sunt sancti: vbi propostum, non propostum, seu prædestinationem secundum quid ad Dei charitatem, seu sanctitatem, & adoptionis gratiam (quæ dubio procul erga omnes Deum diligentes, & iustos est, etiam illos, quibus, non in bonum sed in malum aduersa, & tentationes, quibus coeunt cooperantur) sed propostum, & prædestinationem simpliciter talem, & ad gloriam cum illis certò & infallibiliter coniunger, aperte significat: inde enim euenit, ut omnia illis tandem in bonum obtineant.*

2. Idcirco statim in textu nostro rationem hanc de prædestinationis diuine certitudine, & infallibilitate subiunxit. Nam quos præciuit, & prædestinavit, eos formes fieri imaginis filij sui. Non vitioque in adoptionis liberationis per gratiam conformitate deficiat tandem, sed perennit, & cum gloria, ad quam prædestinati sunt æternum associanda & perstitura: ex eius quippe gloriæ, & salutis æteroz intentione effectum est, ut non intereat aduersa, ac dura quippe dispoſuerit, ut non intereat occasio essent: sed causa potius æternæ salutis: quæ etiam in re Primogenito prædestinatorum facti finis: Deus suos prædestinatos efficit: ut sicut illos, per aduersa vincant triumpharentque in cælis: vniūque eorum.

moris, & resurrectionis, & gloriæ Christi per illam mentem num 34. *Christus testis, qui mortuus est; immo, qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis.* Nec video quomodo exemplari prædicatorum filio incarnato conformitatem per ea passionum media velit, ac prædestinet, quos in gloriam in qua perfecta quæ nobis cum ipso, qua homine & cum Patre nostro Deo similitudo, & præcipua est, iuxta eundem Apostolum. *Similes ei erimus: quia videmus eum fieri est;* non prædestinet: Confirmatur ex num 31. ubi præij mortis, & Passionis Christi pro æterna nostra salute in aliquibus obillud obtinendi, atque amoris, quo illi pro nostra salute Pater non pepercit, expressam facit mentionem, ut prædicatorum prædicatorum secundum propositum, quo à salute æterna prædestinati non excludant: moria potentissima Deo proposita explicet, & ex amore illo, quo Pater pro nobis ad mortem suum filium dedit, concludit: *Quomodo non etiam cum illis omnia vobis donavit?* gloriam etiam Dei propositum, & prædestinatione pro sua bonitate, & præij magnitudinem electis paratam. Confirmatur ex numero tertio, ubi prædestinatos, quos dixit, electos Dei vocat; *Quis accusabit adversus electos Dei?* Electi autem Dei absolute proprie prædestinati, & soli in scriptura dicuntur.

3. Secundum testimonium ex eodem capite & hæcenus expenso immediate subnexum, atque ipsius ad rem nostram validissimam confirmatio sic habet. Postquam enim dixit: *Omnia diligentibus Deum secundum propositum vocasti* in bonum cooperari: quia ex certa Dei scientia prædestinati à Deo sunt ordinem ipsum specialis Dei erga illos providentiæ propositi: seu prædestinationis, quoad gloriam gradatim perducuntur, his subicit, *quos autem prædestinavit* (ex præscientia infallibili, ut immediate dixerat) *hos, & vocavit:* Ecce gradum primum prædestinationis præfata executivum, & quos vocavit, *hos & iustificavit:* ecce gradum secundum. *Quos autem iustificavit, illos & glorificavit:* ecce gradum postremum executionis, & obtentionis finis gloriæ, & prædestinationem, quam de diligentiibus Deum vocatis secundum propositum asseverat, ut rationem redderet, cur eis omnia, quantumvis adversa, ac difficilia in bonum cooperentur: quia nimirum ex propositum, seu prædestinatione Dei habita ex præscientia eius infallibili nequeunt à bono, ad quod prædestinati sunt, & præordinati (id est summo bono) decidere: quia ut hoc textu ait, quos prædestinavit, vocat ea vocatione, quam habuit effectum certo præcuius: hæcque ad iustitiam perducunt infallibiliter deducuntur: atque inde indefectibiliter ad gloriam, ad quam eos prædestinavit perveniunt, multo ut plurimum certamine, sed à causa cadendi periculo nullo. Nil ergo pro existentia diuinæ prædestinationis Sanctorum hoc textu, & antecedente se mutuo iuvantibus, & interpretantibus expressius dici potuit, & illustrius: & quibus nihil nebula possit offundiri, ut ex iam abigendis aduersantium, siue potius de eorum claritate addubitantium, nebulis facile clarebit.

4. Inquirunt primo: qui eorum claritatem in dubium vocant, Chrysostomum, & Græcos Patres, atque ex Latinis Gregorium Magnum, & Hieronymum, & Ambrosium seu, qui commentariorum in eam epistolam horum operibus inferorum auctores (graves quidem, nec contemnendæ autoritatis) extiterunt, illud glorificant, non de æterna glorificatione per beatitudinis æternæ assequutionem, sed de temporaria, atque bonis vite glorificatione intelligere: & verbum sanæ Græcæ tantumdem, atque *magnificavit*, significat: ut idcirco Græci Patres in eam videantur interpretationem concordēs venisse, Vnde Sanctus Ambrosius, seu Dōctus ille Commentariorum Auctor, & Sanctus Thomas, prima parte, quæstione 23 articulo secundo, atque Græcæ lingue peritissimus Cardinalis noster Belarminus tomo 2. controuersiarum de Sacramentis libro 1. de Baptismo capite 8. §. *Habemus igitur*, pluresque eius epistolæ codices vulgatissimi *magnificavit*, pro *glorificavit* legunt. Cæterum, licet *magnificavit* de temporali gloria, & plausu intelligi alias possit, nequit tam

men in presenti textu, ex capitis contextu de ea intelligi sistendo in ipsa, ut prædestinatio, de qua hic Paulus, vltimus ad gloriam, & magnificationem æternam non progrediatur, tendat, ac intendat. Totum enim caput est de vita spirituali, ac non secundum carnem, & ex qua æternam vitam, & hæreditatem, ac cohæreditatem cum Christo, si cum ipso compariamur, moriamurque expectantes inde resurrectionem obtinendam, quam scilicet nondum habemus: tametsi adoptionem gratiæ habeamus, quam non expectamus utique, dum posidemus. Ex quibus constat, de qua conformitate imaginis Filij sui Sanctos prædestinatos dicat: itaque gloriam temporariam, nisi quatenus æternæ subseruiat, prædestinationis, de qua hic Apostolus terminus: immo nec effectus esse potest; cum ex meritis Christi sit, qui sola bona spiritualia, & æternam salutem: temporalia vero solum quatenus his possunt inferuire promeritis nobis est. Confirmatur demum ex immediate subiunctis numero 31. *Quid ergo dicemus ad hæc, si Deus pro nobis, quis contra nos.* Ut aduersis, ac tentationibus vincendos prædestinatos tandem non esse indubitable ostendat: cum tamen contra eos, pro quibus Deus absoluta prædestinatione ad gloriam non sit, plures, pluraque esse, quæ eos de facto turbent, ac deturbent, sit certum: eaque securitate, & certitudine, quam Dei erga electos suos prædestinatio facit, cunctis aduersis singulatim bellum certus de victoria reliquo capitis indicit.

5. Terium testimonium sit ex eodem Apostolo epistola eadem ad Romanos capite nono, numero 13. ubi Iacobi & Esau exemplo rem diuinæ prædestinationis, & reprobationis absolutæ ita fidelibus proposuit. *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei merneret) scilicet prædestinationis, & reprobationis, absolute talium in illis figuratarum) non ex operibus sed ex vocante Deo dictum est ei (Rebecæ) quia maior seruitur minori, sicut scriptum est (Malach. 1. numero secundo,) Iacob dilexi (nempe prædestinatorum imaginem) Esau autem (reprobatorum figuram) odio habui.* Ac toto reliquo textu exemplo hoc, variisque scripturæ testimoniis, & exemplis adductis probat, & concludit: prædestinationem, & reprobationem omnem, siue ad fidem, siue ad iustitiam, siue ad gloriam: tametsi de ea, quæ ad fidem, ac populum specialem Dei est ut plurimum loquatur: in ea quippe forma prædestinationis diuinæ ad reliqua omnia ab Apostolo describitur in Iacobo: sicut & in Esau reprobationis forma dicitur figurata: quare, & litterali sensu figurato à Paulo Sanctorum prædestinatio asseritur: sicut & rebus, & personis veteris Testamenti pluribus, & Christus Dominus, & Noui Testamenti, fideique nostræ Mysteria ad litteram adumbrata, & figurata sunt, ut idem Paulus ait, ac pluribus ex veteri Testamento recitatis, in nouoque expetis sæpe ostendit: sicut & Christus Dominus, & Euangeliste in Euangelis ac Sanctus Petrus in epistola declarat.

6. Quod verò non solum prædestinationem ad fidem & populum Dei, & reprobationem ab illis (quæ institui sui illo capite præcipua materia erat) in Iacobo, & Esau representantem velit, sed absolutam ac simpliciter talem prædestinationem, scilicet ad gloriam, atque reprobationem aduersam constat. Primo: quia *propositum secundum electionem vocat*, quæ tantumdem in eius phrasi, ac *prædestinatio absolute*, & simpliciter talis valeat. Secundo: quia odij, & dilectionis in Esau & Iacob vocibus ait fuisse absolute per Malachiam significatum: quæ non, nisi de perpetuo amicis beatis, & perpetuo inimicis reprobis absolute dicuntur: non autem de peccatoribus solum ad tempus prædestinatis, atque reprobis ad tempus solum iustis. Tertio etiam: ex eo quod in Iacob, & Esau figuratos *vasa misericordiæ*, alioque *vasa iræ* absolute vocat: tum *vasa misericordiæ* non, nisi prædestinati absolute dicantur apud Scripturam & Patres, & rationem, nec *iræ vasa*, nisi absolute, & simpliciter

pp 3 reprobis.

reprobi. Quarto eis absolutis compellationibus utro-
rumque non contentus Paulus exemplo figuli, & mas-
se pro ipsius arbitrio in vasa ad hoc, vel illud mini-
sterium formandæ illis verbis numero 21. rem expli-
cuit. *An non habet potestatem figulus luti ex eadem
massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud ve-
rò in contumeliam?* Notas alias vnam absolute præ-
destinatorum, aliam absolute reproborum, his imme-
diate subiunxit numero 22. & 23. *Quod si Deus volens
ostendere iram, & notam facere potentiam suam sustinuit
in multa patientia vasa iræ apta (permittitque à Deo
parata ac vicio suo facta materia idonea solum) in
interitum, ut ostenderet diuinitus gloria sua in vasa mi-
sericordiae, quæ preparauit in gloriam: apta vero vasa
iræ in interitum ex Dei permittit electione, & præ-
paratione, ac vasa misericordiae preparata à Deo posi-
tuo affectu, & electione in gloriam, quidam aliud
quam absolute prædestinati: Denique Patres, & Con-
cilia de absolute prædestinatis, ac reprobis intelligunt,
ac validissime illo loco prædestinationem, siue adæ-
quate, siue inadæquate sumptam ex naturæ meri-
tis Pelagianis, vel Semipelagianis non esse inretra-
gabiliter concludunt, ut videbimus d. 4. questione se-
cunda.*

7. Quartum testimonium pluribus constat ex Euan-
gelio ubi electorum nomine prædestinati ad gloriam,
siue absolute & prædestinati omnium Patrum & inter-
pretum concorditer intelligentia asseruntur. *Matth. 20. ex
parabola operariorum vineæ concludit Dominus. Multi
enim sunt vocati, pauci vero electi, numero 16. in
quam sententiam verbis eisdem iterum concludit Do-
minus capite 22. numero 14. ex parabola alia nuptia-
lis conuiuij, ex quo ligatis manibus, & pedibus in
tenebras exteriores electus est conuiuii, qui absque
nuptialis veste conuiuij assederat mensæ, & capite 24.
de postrema Antichristi persecutione frangendis san-
ctitate, & Spiritus robore validissimis Christianis pari-
ar numero 22. Et, nisi breuiter fuissent dies illi
non foret salua omnis caro: sed propter electos breuias-
sunt dies illi: quam sententiam scripsit ita Marcus
capite decimotercio, numero 20. Et, nisi breuissset
Dominus dies, non fuisset salua omnis caro, sed propter
electos, quos elegit, breuissset dies: quia scilicet ea
breuisione dierum non frangendi vili prædestinati,
& electi illi sunt, ac fuerit ad infallibiliter obtinen-
dam gloriam prædestinati, qui proximiori persequu-
tionem sub eisdem auxiliis, per quæ prædestinati
sunt, frangendi, atque à iustitiæ perseuerantia, &
gloria deciluti conditionate videbantur. Numero au-
tem 22. *Exurgent enim Pseudochristi, & Pseudo-
propheta, & dabunt signa, & portenta ad sedu-
cendos (id est potentissima de se se, ut seducant)
si fieri potest etiam electos: quod ipsum Matthæum
dicto capite 24. numero 24. sic scribit. Surgent enim
Pseudochristi, & Pseudopropheta, & dabunt signa ma-
gna, & prodigia, ita ut in errorem inducantur
(si fieri potest) etiam electi. Parenthesi vero, si fi-
eri potest, utrobique adhibita, consequens impossi-
bilitas erroris, & peccati finalis absolute, ac sim-
plicitate prædestinatorum ad gloriam propria signifi-
catur, ut patet: cuiusque utroque Evangelista-
rum horum capite electorum nomine sæpe repetito,
roties prædestinatos de facto à Deo, ac subinde
existentiam prædestinationis Sanctorum in illo asse-
ri, atque enunciari, ut præter dicta numero 31.
Congregabit electos eius, apud Matthæum, &
apud Marcum numero vigesimo septimo.
Congregabit electos suos
cuius.**

DISPUTATIO II.

De essentia Prædestinationis.

QUÆ sub disputationis titulum exami-
nanda veniunt, breuem facillimeque de-
cisionem apud nos habere, si vero de
miliores tradendis solum, non etiam
de Scholasticorum aliorum doctrinis lo-
tores instruire curemus, atque illis
legentium æquiuocationi expostis locutiones in ap-
petum Theologum ceteris, vel admitendum, vel re-
ciendum seculum deducere. Primo ergo examinandum
est: an prædestinatio Sanctorum Dei intentionem, siue
inefficacem gloriæ ipsorum includat. Secundo: an effi-
cacem gloriæ ipsorum in Deo intentionem absolute
supponat? Tercio: quid demum claudat, quidque sit di-
na Sanctorum prædestinatio?

QVÆSTIO I.

An Prædestinatio gloriæ Sanctorum
intentionem aliquam diuinam
formaliter claudat.

Dixi formaliter; nam interpretatue, seu virtualiter
intentionem aliquam gloriæ Sanctorum ad illam
infallibiliter, certoque obtinendam nulli Theologorum
dubium hactenus fuit esse potest, quia in prædestina-
tione Sanctorum claudatur: cum hæc, ut minimum, in-
formalem mediorum efficaciam, ceteroque eam ipsorum
gloria coniungendorum claudat electionem multoque
medij altius ad finem electio absque huius intentione
formali, saltem præsupposita esse, concipere ab ab-
quo ita eligente valeat. Dixi etiam aliquam: quia in
illis Doctoribus, qui gloriæ ipsorum ipsorum intentionem
formalem in prædestinatione ipsorum claudi volun-
trantur, nonnulli efficacem gloriæ ipsorum intentionem
esse volunt; alij vero, nec efficacem de facto, nec
de possibili contendunt. Quare de hoc speciali pro-
mum agemus, ut locus posterius disputandi de prima
maneat locus.

CERTAMEN I.

Prædestinatio efficacem gloriæ Sancto-
rum intentionem formalem
minimè claudat.

1. **P**rædestinationem sanctorum ad gloriam effi-
caci Dei intentionem de ipsorum gloria forma-
lem continere: immo & in hac sola formali intentione
efficaci gloriæ Sanctorum eorum prædestinationem
consistere, docere Alexand. 1. part. quest. 22. m. j.
Ockam. Gabriel. & Guill. de Rul. in 1. d. 42. & 43. Sum-
menis 6. Biblioth. annot. 31. Cathen. de prædesti-